

Voorloopig Verslag over wetsontwerp n°. 25.

VOORLOOPIG VERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN
 RAPORTEURS over het ontwerp van wet tot regeling
 van het Levensverzekeringbedrijf. (25)

Vrij algemeen werd bij het onderzoek van dit wetsontwerp in de afdelingen de indiening daarvan toegejuicht, hoewel vele leden er hun leedwezen over uitspraken, dat de Regeering daarmede zolang heeft gewacht en anderen het betreurden, dat het ontwerp beperkt is gebleven tot het levensverzekeringbedrijf.

Opgemerkt werd, dat wanneer vroeger stemmen opgingen voor de wenschelijkheid van regeling van dit bedrijf, de deskundigen steeds de noodzakelijkheid van vrijheid daarin bepleitten. Helaas zijn velen daarvan thans het slachtoffer moeten worden. Gezien deze droeve ervaringen behoorde de Regeering, naar men meende, nu niet langer te wachten met het nemen van maatregelen ook ten aanzien van andere verzekeringen. In het bijzonder werd gewezen op de brand- en inbraakverzekeringen, in welken tak van dit bedrijf ook reeds verliezen zijn geleden, terwijl voorts de landbouwverzekeringen eveneens dringend nadere regeling behoeven ter voorkoming van dreigende onheilen.

Eenige leden meenden, dat de belangen, betrokken bij de verschillende verzekeringen, van zoo groot gewicht zijn voor de bevolking, dat de Staat hier een plicht heeft te vervullen en dit bedrijf zelf ter hand moet nemen en monopoliseeren. In de eerste plaats geldt dit volgens hen het levensverzekeringbedrijf; immers door niemand zal worden ontkend, dat het zorgen voor den ouden dag behoort te worden aangemoedigd en dat het vast moet staan, dat de bespaarde penningen geen gevaar loopen verloren te gaan. Als ooit een beroep op het particulier initiatief, waardoor de Staatstaak wordt beperkt tot aanvulling waar het particulier bedrijf onmachtig is, niet opgaat, dan is dit volgens deze leden hier het geval, omdat ten aanzien van het levensverzekeringbedrijf de ervaring maar al te duidelijk heeft gesproken. Hetgeen bekend is geworden omtrent de gestie van groote particuliere levensverzekeringmaatschappijen als de Algemeene Maatschappij voor Levensverzekering en Lijfrente, is volgens hen toch inderdaad wel voldoende om invoering van een Staatsmonopolie te rechtvaardigen. De leden hier aan het woord verklaarden zich evenwel bereid met dit wetsontwerp genoegen te nemen, omdat het althans eenige stappen in de goede richting doet gaan en er periculum in mora is. Zij vreesden echter, dat het Staatstoezicht, hetwelk bij aanneming van dit ontwerp zal worden ingevoerd, niet bij machte zal zijn de gevaren, verbonden aan het particulier beheer, te keeren.

Bij de hier geuite mening sloot zich een ander lid aan. Hij was echter minder beducht voor de toekomst, daar hij overtuigd was, dat wanneer de in te stellen Verzekeringskamer maar eenmaal zou werken, de voorschriften wel gaandeweg zouden worden uitgebreid. Intusschen sprak hij den wensch uit, dat deze stap zoude worden gevolgd door andere en ten slotte zoude leiden tot een algemeene regeling der naamlooze vennootschappen.

Andere leden konden zich met het denkbeeld van de invoering van een Staatsmonopolie voor het verzekeringbedrijf geenszins vereenigen. Zij waren van oordeel, dat de Staat niet verder mag gaan dan hetgeen thans wordt voorgesteld, waardoor controle zal worden verkregen en een behoorlijk particulier beheer. Bovendien hadden zij bezwaar tegen invoering van een Staatsmonopolie, omdat daardoor het aantal ambtenaren weder zou worden vergroot.

Na deze algemeene beschouwingen werd van andere zijde ter zake van het onderhavig wetsontwerp het navolgende opgemerkt.

Dit wetsontwerp huldigt het beginsel van „vrijheid en openbaarheid”.

Openbaarheid, zóó, dat de deskundige zich een volledig beeld kan vormen van den geheelen toestand der instellingen van levensverzekering, is de noodzakelijke voorwaarde, waaronder de vrijheid kan worden toegelaten.

De hoeksteen dier openbaarheid — het blijkt uit het ontwerp-NIEMEYER en ook uit het eerste Regeeringsontwerp — werd door die deskundigen gevonden in de jaarlijks over te leggen staten, waarvan de vorm en de te bevatten inhoud in het ontwerp waren vastgelegd.

In het gewijzigd ontwerp der Regeering evenwel werd die oorspronkelijk noodzakelijk geachte *vastlegging van model en inhoud bij de wet* losgelaten, en wel voor de bepaling, dat het model der staten zal worden aangegeven „bij algemeenen maatregel van bestuur”.

Echter ook toen nog werd het noodzakelijk geacht in art. 27 voor te schrijven, dat de staten ten minste moesten omvatten, behalve een model van een balans en een winst- en verliesrekening, zoodanige gegevens, dat daarmede een inzicht verkregen wordt in:

1°. de ontwikkeling van de portefeuille der onderneming en de daartoe gemaakte acquisitiekosten en de amortisatie daarvan;

2°. de belangen der onderneming in verschillende bedrijfsgebieden en muntsoorten, en de dekking harer verplichtingen in die gebieden en in die muntsoorten;

3°. de samenstelling van het bedrijf der onderneming met betrekking tot de verschillende hoofdvormen van verzekering;

4°. de belangen van de onderneming bij haar herverzekeraars;

5°. de grondslagen en de methode van berekening van de premiereserves en de dekking dier reserve;

6°. de voor administratie en incasso ten behoeve van de loopende portefeuille uitgegeven bedragen en de dekking daarvan in het afgelopen boekjaar zoowel als in de toekomst;

7°. de beleggingen der onderneming en de methode van waardeering daarvan en andere waarborgen, die de onderneming aan de bij haar verzekerden biedt, waarbij aandacht te wijden is aan een eventueel verband of voorkeursrecht ten behoeve van een bepaalde verzekerde of groepen van verzekerden;

8°. het zuivere bedrijfssaldo, zonder af- of bijboekingen op extra-reserven en ontdaan van den invloed van wijziging in de methode van waardeering van actief- of passiefposten en de voornaamste bestanddeelen waaruit dit is samengesteld.

Maar ten slotte, bij de behandeling van het wetsontwerp in de Tweede Kamer op 13 October j.l. verviel deze uitvoerige opsomming en nam men genoegen met de vage redactie luidende:

„De staten, bedoeld bij het eerste lid, moeten allen te zamen een duidelijk en volledig beeld geven van het door de onderneming gevoerde beheer en van haar financiële toestand.”

Deze aanduiding is bij verre na niet zoo scherp omljnd als de oorspronkelijk lezing; de gegevens, welke in casu door den een noodzakelijk zullen worden geacht, kunnen den ander onnoodig toeschijnen, en bij de beoordeeling der juistheid van standpunt ten deze kan een strijd ontbranden, die niet bevorderlijk zou zijn aan het prestige der Verzekeringskamer.

Daarom zoude men het op prijs stellen van den Minister van Justitie te vernemen, of z. i. de in het oorspronkelijk ontwerp vermelde staten en hun inhoud niet minstens noodzakelijk zijn om het in art. 27, slotalinea, verlangde „duidelijke en volledige beeld van het door de onderneming gevoerde beheer en van haar financiële toestand” te verkrijgen.

De Verzekeringskamer behoort haren invloed ook te doen gelden op den aard der gekozen dekking en streng behoort zij toe te zien, dat de belegging gezocht wordt in veelsoortige waarde-

papieren. Mede toch op het punt der reserve heeft de ongebondenheid, die tot dusverre heeft bestaan, gevaarlijk gewerkt.

Eenige leden hadden er groot bezwaar tegen, dat niet-~~vol~~gestorte aandeelen hier niet verboden zijn. Dit stelsel toch wordt misbruikt om met den schijnbaar grooten omvang van het maatschappelijk kapitaal reclame te maken, terwijl volstrekt niet vaststaat, dat de verbonden en nog minder dat hunne rechtverkrijgenden solvabel zullen zijn. Storting van slechts 10 pct. maakt bovendien veel te gemakkelijk het oprichten van kleine maatschappijen, die voor dit bedrijf niet geschikt zijn. Immers art. 15 stelt een veel te lage grens; een gestort kapitaal van f 100 000 is geheel ontoereikend. Anderen wezen echter op het gevaar, dat zeer groote maatschappijen eerder tot weelde-uitgaven kunnen vervallen.

Tegenover de opmerking, dat de verplichting tot bijstorten een stille reserve vormt, die van waarde is, voerden de eerst aan het woord zijnde leden aan, dat effectief reserveeren toch nog heel wat doeltreffender is. Nu ondernemingen met niet-~~vol~~gestorte aandeelen eenmaal zijn toegelaten, behoorde althans te worden bepaald, dat de aandeelhouders voor de 90 pct., tot welker bijstorting zij verplicht zijn, waarden zullen deponeeren, welker rente zij zullen genieten. Ofschoon de wet deze verplichting niet oplegt, behoorden de verzekeringmaatschappijen dit in hare statuten te bepalen. Kan de Minister wellicht de Verzekeringkamer door voorschriften in haar instructie of op andere wijze opdragen, aandrang in bedoelden zin uit te oefenen?

Men drong er overigens op aan, dat voor het vaststellen van formulieren, modellen e. d. overleg zou worden gepleegd met de directeuren der voornaamste levensverzekeringmaatschappijen.

Een der leden meende, dat voor het spaarverzekeringbedrijf (tontine-stelsel) mildere bepalingen hadden moeten zijn opgenomen.

Ten slotte werd nog gevraagd, welke stappen de Regeering heeft gedaan ter bescherming van de belangen van Nederlanders, verzekerd bij maatschappijen in valuta-zwakke landen, en op welk tijdstip de eerste stappen te dier zake zijn ondernomen. Kan de Regeering ook opgeven, wanneer Zwitserland en eenige andere landen voor hunne onderdanen de behartiging van dit belang hebben ter hand genomen?

Aldus vastgesteld den 18den November 1922.

WITTERT VAN HOOGLAND.
VAN EMBDEN.
SMITS.
SLINGENBERG.
VERKOUTEREN.

EINDVERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN RAPORTEURS
over het ontwerp van wet tot wijziging en aanvulling
van de Nederlandsch-Indische Leeningwet 1921 (*Staatsblad* n°. 798). (172)

Bij het afdelingsonderzoek van dit wetsontwerp werd door een der leden in verband met het bepaalde in het derde lid van artikel 1, dat de herleiding van het totaal nominaal bedrag van zoodanige afzonderlijke leeningen tot guldens moet geschieden volgens den „parikoers” op Nederland, de opmerking gemaakt, dat daaruit blijkt, dat het sluiten van leeningen in het buitenland niet zonder bezwaar is.

Ook werd door dit lid gevraagd, welke de bedoeling is van het woord „gemiddeld”, voorkomende in het eerste lid, vijfde regel van artikel 2. Wanneer daarmede wordt bedoeld, dat een gedeelte der leening tegen minder dan 7 pct., maar een ander gedeelte tegen hoogere rente zou kunnen worden opgenomen, meende hij, dat het beter ware geweest te bepalen, dat de rente in geen geval hooger dan 7 pct. mag zijn.

Ten slotte maakte hij bezwaar tegen de bepaling, dat vrijstelling van belasting alleen zal worden gegeven voor krachtens deze wet in het buitenland te gelde gemaakte schuldbewijzen en niet wanneer deze schuldbewijzen in Nederland worden te gelde gemaakt. Andere leden verdedigden echter deze bepaling, die in de praktijk nuttig kan blijken.

De Commissie van Rapporteurs vertrouwt, dat de Minister bereid zal zijn deze opmerkingen te beantwoorden vóór de openbare behandeling van dit wetsontwerp.

Aldus vastgesteld den 14den November 1922.

WITTERT VAN HOOGLAND.
VAN EMBDEN.
SMITS.
SLINGENBERG.
VERKOUTEREN.

NOTA naar aanleiding van het Eindverslag der Commissie
van Rapporteurs over het ontwerp van wet tot wijziging
en aanvulling van de Nederlandsch-Indische Leeningwet
1921 (*Staatsblad* n°. 798). (172)

Ofschoon de ondergeteekende in het algemeen kan instemmen met de door een der leden gemaakte opmerking, dat het sluiten van in eene vreemde munteenheid uitgedrukte leeningen niet zonder bezwaar is, zou hij niet kunnen toegeven, dat dit feit zou blijken uit de in het derde lid van artikel 1 voorgeschreven herleiding tot guldens volgens den parikoers op Nederland van in eene vreemde munteenheid uitgedrukte afzonderlijke leeningen, als in het tweede lid van dat artikel bedoeld.

Zooals de in de tweede zinsnede van het voorgestelde derde lid van artikel 1 voorkomende woorden: „met het oog op het bepaalde in het eerste lid” doen uitkomen, heeft die herleiding geen andere strekking dan er tegen te waken, dat het in het eerste lid van artikel 1 genoemde totaalbedrag van 250 miljoen gulden, waarvoor aan den Minister van Koloniën machtiging is verleend, wordt overschreden.

Wat aangaat de door bedoeld lid gedane vraag nopens de strekking van het woord „gemiddeld”, voorkomende in de nieuwe lezing van het eerste lid van artikel 2, moge worden opgemerkt, dat de bedoeling, dat het rentecijfer van 7 pct. evenzeer voor elk afzonderlijk gedeelte van de leening geldt als voor de leening in haar geheel, uitdrukkelijk is uitgesproken in den tweeden volzin van dat eerste lid. Op zich zelf bedoelt die beperking, dat, berekend over den geheelen duur van den leeningstermijn, derhalve over alle aflossingen, vroegere en latere, te zamen, de werkelijke rente dooreenge-